

Unils retningslinjer til leverandør og produkt

Merkevarer du kan
stole på

FORORD

Dette dokumentet beskriver Unils retningslinjer til deg som leverandør og hva vi krever for å sikre at det leveres trygge og mer bærekraftige produkter til merkene vi selger, både til EMV og Packers Brands.

Dokumentet er delt opp i krav og forventninger for Food, PET-food, Non-food, emballasje og dyrevelferd. Det er også noen krav som gjelder for alle leverandører.

Krav betyr at dere må levere på dette før dere kan gi oss et tilbud.

Forventninger er området man ønsker at leverandøren jobber med å få på plass og eventuelt stadig forbedre. Vi ønsker at disse i størst mulig grad oppfylles, men det er rom for å levere dette på sikt.

Som leverandør skal man også alltid levere produkter som til enhver tid er i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Hvis det er markedsmessige grunner til å fravike våre interne krav, må dette sendes skriftlig til Unil og det må godkjennes internt hos oss. At produktet er i henhold til lover og forskrifter kan ikke fravikes.

1.	Alle leverandører	7
1.1	KRAV	7
1.2	Lover og forskrifter	7
1.3	Menneskerettigheter	7
1.4	CSR-Screening.....	7
1.5	Russisk opprinnelse - NY.....	7
2.	Food leverandører	7
	KRAV TIL LEVERANDØR.....	7
2.1	Mattrygghetsertifisering.....	7
	KRAV TIL PRODUKTER	8
2.2	Salt	8
2.3	Spirulina	8
2.4	Vegetar og vegan	8
2.5	Kaffe.....	8
2.6	Kakao	9
2.7	Azofarger.....	9
2.8	GMO.....	9
2.9	Villfanget fisk/oppdrettsfisk	9
2.10	Soya	9
2.11	Te	9
2.12	Proteininjeksjon	9
2.13	Polyfosfat.....	9
2.14	Berikelse.....	9
2.15	Transfettsyrer	10
2.16	Palmeolje.....	10
2.17	BHA & BHT.....	10
	FORVENTNINGER TIL LEVERANDØR.....	10
2.18	Miljøstandard.....	10
	FORVENTNINGER TIL PRODUKTER	10
2.19	Sukralose	10
2.20	Nisin og Natamycin.....	10
2.21	Bruk av nitritt i spekemat.....	11

2.22	Karragenan, Eucheuma-algeekstrakt, Natriumkarbosymetylcellulose og Polysorbat 80	11
2.23	Smaksforsterkere (E620-640)	11
Kapittel 2 PET-food leverandør		11
Kapittel 3 KRAV TIL LEVERANDØR		11
2.24	Mattrygghetssertifisering	11
Kapittel 4 KRAV TIL PRODUKTER		11
2.25	GMO	11
2.26	Villfanget fisk/Oppdrettsfisk	11
2.27	Soya	11
2.28	Palmeolje	12
FORVENTNINGER TIL LEVERANDØR		12
2.29	Miljøstandard	12
Kapittel 5 Non-food		12
KRAV TIL LEVERANDØRER		12
2.30	Miljøstandard	12
2.31	Kvalitet og produkttrygghetsstandard	12
2.32	Kosmetikk/kroppsspleie	12
KRAV TIL PRODUKTER		13
2.33	Konserveringsmiddel	13
2.34	Mikroplast	13
2.35	Hormonforstyrrende stoffer	13
2.36	Siloksaner, D4, D5, D6 og M3T	13
2.37	Konserveringsmiddel Phenoxyethanol	13
2.38	Parfymeallergener	13
2.39	Triklosan	13
2.40	Flammehemmere	14
2.41	Bisfenoler/Bisfenol-A	14
2.42	PVC	14
2.43	Ftalater	14
2.44	Matkontakt	14
2.45	Tre- og papirprodukter	14
2.46	CMR	14

2.47	EDTA.....	14
2.48	Palmeolje.....	14
2.49	Mineraloljer og MOSH & MOAH.....	15
2.50	Naturlig mica.....	15
2.51	LAS	15
2.52	Blekemetode.....	15
2.53	Optiske blekemidler	15
2.54	PFAS	15
	FORVENTNINGER TIL PRODUKTER	15
	Antibakterielle stoffer.....	15
3.	Emballasje	17
	KRAV	17
3.1	Bisfenoler/Bisfenol-A	17
3.2	Perfluorerte stoffer	17
3.3	Ftalater	17
3.4	Matkontakt.....	17
3.5	Plast	17
3.6	Metall.....	17
3.7	Mineraloljer	17
3.8	PFAS	17
3.9	Naturlig mica.....	18
	FORVENTNINGER	18
3.10	All emballasje - OPPDATERT.....	18
3.11	Fiberbasert emballasje	18
3.12	Plast	18
3.13	Metall.....	19
3.14	Glass	19
4.	Dyrevelferd	20
	KRAV	20
4.1	Lover og regler	20
4.2	Slaktemetoder	20
4.3	Antibiotika.....	20
4.4	Ull.....	20

4.5	Bruk av viltlevende dyr.....	20
4.6	Kirurgiske inngrep.....	20
4.7	Tvangsfôring.....	21
4.8	Dyr som ikke kan føde naturlig.....	21
4.9	Egg.....	21
4.10	Dyreforsøk.....	21
4.11	Gjøkalvproduksjon.....	21
	FORVENTNING.....	21
4.12	Sporbarhet.....	21
4.13	Oppfølging og forbedring.....	21
4.14	Oppfølging av underleverandører.....	21
4.15	Miljøberikelse, plass.....	22
4.16	Oppstalling av dyr.....	22

1. Alle leverandører

1.1 KRAV

1.2 Lover og forskrifter

Produkter som leveres til Unil skal til enhver tid oppfylle gjeldende lover og regler for salg i Norge.

1.3 Menneskerettigheter

Alle produsenter i risikoland skal ha en gyldig revisjon i BSCI (og/eller Sedex e.l.). Alle leverandører skal signere på og etterstrebe oppfyllelse av retningslinjene i vår Code of Conduct.

1.4 CSR-Screening

Leverandører deltakende i United Nordic tendere med produksjon i et land som klassifiseres som høy-risiko av Amfori BSCI, må fylle ut «United Nordics Sustainability Questionnaire» samt dele tilfredsstillende dokumentasjon. Dette vil være en del av utvelgelseskriteriene og leverandører som ikke fyller ut og returnerer spørreskjemaet vil ikke være kvalifisert til å gi tilbud på United Nordics produkter. Dette gjelder også for produkter inneholdende mer enn >5% av en råvare fra et høy-risiko land, samt produkter inneholdende >5% tomater fra Italia.

1.5 Russisk opprinnelse - NY

Ingen av våre produkter er tillatt produsert i Russland og ingen råvarer skal ha Russland som opprinnelsesland.

2. Food leverandører

KRAV TIL LEVERANDØR

2.1 Mattrygghetssertifisering

Alle Unils produsenter skal være sertifisert etter en GFSI anerkjent standard. For norske produsenter godkjennes også ISO 22000. Det kan også gjøres unntak for små produsenter som er revidert av lokalmat.

KRAV TIL PRODUKTER

2.2 Salt

Alle leverandører som skal levere produkter til Unil må levere produkter på eller under saltmålet i sin kategori. Det skal jobbes med å få eksisterende produkter i henhold til saltmålene.

2.3 Spirulina

Ingen produkter skal inneholde spirulina som ingrediens. Det er spesielt relevant i smoothies. Gjelder ikke for spirulinakonsentrat.

2.4 Vegetar og vegan

Ved lansering av nye produkt som retter seg mot målgruppen vegetarianere/ veganere, skal vi i utgangspunktet tilstrebe at det er tilpasset veganere. Bakgrunnen for dette er at veganere ofte kjøper produkter som er rettet mot vegetarianere.

UNIL definerer begrepet «vegetar» som fri for kjøtt, fugl, fisk og sjømat, og vil sikre at produkter merket «vegetar» ikke skal være villedende for forbruker. Egg, meieriprodukter og honning kan benyttes i vegetarprodukter, og det skal da være tydelig fremhevet på forsiden hvilke av disse ingrediensene produktet inneholder.

Følgende ingredienser kan ikke benyttes i vegetarprodukter:

- kjøtt og fugl
- fisk og sjømat (herunder skalldyr, bløtdyr og kaviar)
- kraft/ fond fra kjøtt/fugl, fisk og skalldyr
- sauser produsert av sjømat (østerssaus, fiskesaus og Worcestersaus)
- fett fra animalsk kilde
- insekter (inkludert E 120 (karmin), rødt fargestoff som framstilles av lus)
- gelatin
- animalsk løpe
- vitamin D og omega-3 fettsyrer fra fiskeolje

Produkter merket "vegansk" kan kun bestå av plantebaserte ingredienser. "

2.5 Kaffe

Alle rene kaffeprodukter skal minimum være Rainforest Alliance.

2.6 Kakao

Produkter som inneholder kakao (som pulver eller kakaomasse) skal være sertifisert i henhold til Rainforest Alliance eller Fairtrade. Medium og Premium produkter kan gjerne være Fairtrade sertifisert.

2.7 Azofarger

Ingen produkter skal inneholde azofarger. Disse fargestoffene er: E102, E104, E110, E122, E124 og E129.

2.8 GMO

Ingen produkter skal inneholde GMO.

2.9 Villfanget fisk/oppdrettsfisk

Alle risikoprodukter (eks. surimi, tunfisk, vannameireker) eller produkter fisket i et område med lav kontroll over arbeidsforhold og ressurser, skal ha ASC/MSC-sertifisert råvare. Opprinnelse på råvarer må alltid dokumenteres.

2.10 Soya

Alle produkter hvor soya er en ingrediens skal det sikres ved at soyaen kommer fra bærekraftige kilder eller er RTRS/Pro Terra sertifisert.

2.11 Te

All te skal være Fairtrade-sertifisert.

2.12 Proteininjeksjon

Unil aksepterer ikke fisk og andre sjømatprodukter som inneholder fisk eller sjømat injisert med en væske bestående av protein kombinert med vann og salt.

2.13 Polyfosfat

Polyfosfat skal ikke brukes i ubehandlet frossen fisk.

2.14 Berikelse

Usunne produkter skal ikke berikes med vitaminer og/eller mineraler for å fremme produkter som sunnere enn det de er. Unntak kan gjøres for energidrikker og barer.

Definisjon av usunne produkter er: Brus, boller, kjeks, kaker og andre søte bakverk, salt snacks, sjokolade, godteri, is krem, søtt pålegg og desserter, andre produkter som ikke kvalifiserer for Nøkkelhullet (f.eks. syltetøy, søte müsliblandinger, yoghurt og lignende med høyt innhold av fett og sukker), mat med høyt innhold av mettet fett, salt og tilsatt sukker og/eller lavt innhold av fiber eller fullkorn.

2.15 Transfettsyrer

Ingen produkter skal ikke inneholde mer enn 2 g transfett per 100 g fett. Kravet gjelder for transfett som ikke finnes naturlig i fett av animalsk opprinnelse.

2.16 Palmeolje

Unil ønsker å begrense bruk av palmeolje. Dersom det ikke er mulig å unngå bruk av palmeolje, for eksempel på grunn av funksjonelle årsaker, skal palmeoljen være minimum RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG). Dette gjelder også Packers brands eller Eurolabel-produkter.

2.17 BHA & BHT

Tilsetningsstoffene, butylhydroksytoluol (BHT, E321) og butylhydroksyanisol (BHA, E320), er ikke tillatt å bruke i noen av våre næringsmidler.

FORVENTNINGER TIL LEVERANDØR

2.18 Miljøstandard

Det er ønskelig at alle Unils produsenter er sertifisert i henhold til ISO14001 eller andre miljøstandarder.

FORVENTNINGER TIL PRODUKTER

2.19 Sukralose

Det er ønskelig at ingen av våre produkter inneholder sukralose.

2.20 Nisin og Natamycin

Nisin (E234) og natamycin (E235) bør unngås i ost hvis mulig.

2.21 Bruk av nitritt i spekemat

Dersom nitritt (E 249 eller E 250) brukes i spekemat, bør produktet også inneholde askorbat (E 301), iso-askorbat (E 316) eller askorbinsyre (E 300).

2.22 Karragenan, Eucheuma-algeekstrakt, Natriumkarbosymetylcellulose og Polysorbat 80

Konsistensmidlene E407, E407A, E433 og E466 skal ikke benyttes i våre produkter hvis mulig.

2.23 Smaksforsterkere (E620-640)

Smaksforsterkere (E620-E640) bør unngås, med spesielt fokus på å unngå E621.

Kapittel 2 PET-food leverandør

Kapittel 3 KRAV TIL LEVERANDØR

2.24 Mattrygghetssertifisering

Alle Unils produsenter skal være sertifisert etter en GFSI anerkjent standard. For norske produsenter godkjennes også ISO 22000.

Kapittel 4 KRAV TIL PRODUKTER

2.25 GMO

Ingen av våre produkter skal inneholde GMO.

2.26 Villfanget fisk/Oppdrettsfisk

Alle risikoprodukter (eks. surimi, tunfisk, vannameireker) eller produkter fisket i et område med lav kontroll over arbeidsforhold og ressurser, skal ha ASC/MSC-sertifisert råvare. Opprinnelse på råvarer må alltid dokumenteres.

2.27 Soya

Alle produkter hvor soya er en ingrediens skal det sikres ved at soyaen kommer fra bærekraftige kilder eller er RTRS/Pro Terra-sertifisert.

2.28 Palmeolje

Unil ønsker å begrense bruk av palmeolje. Dersom det ikke er mulig å unngå bruk av palmeolje, for eksempel på grunn av funksjonelle årsaker, skal palmeoljen minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG). Dette gjelder også Packers brands eller Eurolabel-produkter.

FORVENTNINGER TIL LEVERANDØR

2.29 Miljøstandard

Det er ønskelig at alle Unils produsenter er sertifisert i henhold til ISO14001 eller andre miljøstandarder.

Kapittel 5 Non-food

KRAV TIL LEVERANDØRER

2.30 Miljøstandard

Alle Unils produsenter av non-food produkter skal være sertifisert i henhold til en av følgende miljøstandarder: ISO 14001, EMAS, Miljøfyrtårn eller Økotex Step

Følgende produktstandarder godtas dersom vi kjøper produkt som er sertifisert:
Bra Miljøvalg, Svanen, GOTS, Blaue Ängel og EU blomsten

Alternativt kan en gyldig SMETA 4-pillar revisjon med tilfredsstillende resultat godtas.

2.31 Kvalitet og produktrygghetsstandard

Alle Unils produsenter skal være sertifisert i henhold til ISO9001, BRC eller IFS-HPC.

2.32 Kosmetikk/kroppsspleie

Produsenter av kosmetikk/kroppsspleie skal i tillegg være sertifisert iht. ISO22716.

KRAV TIL PRODUKTER

2.33 Konserveringsmiddel

Følgende konserveringsmidler er ikke tillatt i noen av våre produkter:

- Fenylfenol og dets salter (som natrium o-fenylfenat, kalium o-fenylfenat og MEA o-fenylfenat)
- Ingen kosmetiske produkter skal inneholde formaldehyd eller formaldehydfrigjørende stoffer (som for eksempel bronopol).
- Isotiazolinoner (som MI, MCI, Kathon og BIT) er ikke tillatt i kosmetikk og vaskemidler.
- Parabener

2.34 Mikroplast

Tiltenkt bruk av mikroplast * er ikke tillatt i noen av våre kosmetiske og kjemiske produkter.

* Definisjon i henhold til ECHA: Partikler som inneholder fast polymer i størrelse $1 \text{ nm} < x < 5 \text{ mm}$ eller har en lengde på $3 \text{ nm} < x < 15 \text{ mm}$ og forhold mellom lengde og diameter $< 3 \text{ mm}$.

2.35 Hormonforstyrrende stoffer

Hormonforstyrrende stoffer og stoffer som mistenkes å være hormonforstyrrende [1] er ikke tillatt i noen av våre produkter. [1] Hormonforstyrrende stoffer og stoffer som mistenkes å være hormonforstyrrende: alle stoffer på liste I, II & III på www.EDLists.org

2.36 Siloksaner, D4, D5, D6 og M3T

Ingen produkter skal inneholde Siloksaner D4, D5, D6, og M3T. NB! På myndighetens prioriteringsliste.

2.37 Konserveringsmiddel Phenoxyethanol

Ingen produkter til bruk i bleieområdet skal inneholde konserveringsmiddelet Phenoxyethanol.

2.38 Parfymeallergener

Ingen produkter skal inneholde parfymeallergener i en konsentrasjon som må deklarerer på etikett. Relevant i rengjøringsmidler, oppvaskmidler, tøyvaskemidler, kjemikalier og kosmetikk/kroppsspleie.

2.39 Triklosan

Ingen produkter skal inneholde Triklosan.

2.40 Flammehemmere

Ingen produkter skal inneholde flammehemmere (bromerte og fosfororganiske). Gjelder alle faste produkter, og er spesielt relevant for elektronikk, tekstiler og leker.

2.41 Bisfenoler/Bisfenol-A

Ingen produkter skal inneholde Bisfenoler/Bisfenol-A.

2.42 PVC

Ingen produkter skal inneholde PVC.

2.43 Ftalater

Ingen produkter skal inneholde ftalater. Gjelder alle produkttyper. På myndighetenes prioriteringsliste og forbud og reguleringer for en rekke produkter.

2.44 Matkontakt

Alle leverandører av matkontaktmateriale skal levere matkontaktsertifikater eller samsvarserklæringer på produkter som er i kontakt med mat.

2.45 Tre- og papirprodukter

Alle nye og eksisterende papir og trevirkeprodukter skal være sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanen, eller bestå av resirkulert materiale. Det skal ikke brukes råvarer som stammer fra tropisk tømmer i våre produkter.

2.46 CMR

CMR-stoffer som er klassifisert iht. CLP, i kategori 1A, 1B og 2, er ikke tillatt.

2.47 EDTA

EDTA og dets salter skal ikke brukes i kosmetiske produkter og vaskemidler.

2.48 Palmeolje

Unil ønsker å begrense bruk av palmeolje. Dersom det ikke er mulig å unngå bruk av palmeolje, for eksempel på grunn av funksjonelle årsaker, skal palmeoljen minimum være RSPO Identity preserved (IP) eller segregert (SG). Unntak kan bli gjort for nonfood- produkter slik som vaskemidler og hygieneprodukter inneholdende palmeoljederivater. For slike produkter kan RSPO sertifisert palmeolje etter "mass-balance" standarden godkjennes".

2.49 Mineraloljer og MOSH & MOAH

Tiltent bruk av mineraloljer er ikke tillatt i matkontaktprodukter eller i kosmetiske produkter for leppe og/eller munn.

2.50 Naturlig mica

Naturlig mica (CI 77019) er ikke tillatt i våre produkter.

2.51 LAS

Lauryl Alkylbenzene Sulfonates (LAS) er ikke tillatt i våre produkter.

2.52 Blekemetode

Blekemetoder skal være TCF (Totally Chlorine Free) for nye fibre og minst PCF (Processed Klorfri) for resirkulert masse. Blekemetoden ECF (Elemental Chlorine Free) kan aksepteres for produkter som har miljøsertifisering Svanemerket. ECF kan også aksepteres når blekingen prosessen utføres på et produksjonsanlegg som har en ISO 14001-sertifisering eller hvis anlegget produserer andre materialer med miljøsertifisering Svanemerket.

2.53 Optiske blekemidler

Optiske blekemidler*, med det formål å lysne eller bleke, er ikke tillatt i våre produkter.

*Definisjon av optiske blekemidler: Alle typer og navn på blekemidler, f.eks. fluorescerende blekemidler, fluorescerende optiske blekemidler, fluorescerende hvite fargestoffer, fluorescerende blekemidler (FWA), optiske Blekemiddel Agents (OBA'er), optiske blekemidler, fluorescerende blekemiddel agents, organiske fluorescerende fargestoffer etc.

2.54 PFAS

PFAS (per- og polyfluoroalkyl stoffer)* er ikke tillatt i våre produkter.

*Definisjon fra OECD: PFAS består av en helt (per) eller delvis (poly) fluorert karbonkjede forbundet til ulike funksjonsgrupper.

FORVENTNINGER TIL PRODUKTER

Antibakterielle stoffer

Det er ikke ønskelig at produkter inneholder eller behandles med antibakterielle stoffer med den hensikt å gi produktet antibakterielle egenskaper. Biocidprodukter som selges som sådanne (dvs. klor, hånddesinfeksjon osv.) er unntatt fra denne forventningen.

Som en veiledning er det i tabellen under krysset av for hvilke retningslinjer som er mest aktuell for ulike produktgrupper:

Produktgruppe	Kjemiske produkter	Kosmetikk	Matkontakt-materialer	Lys	Elektrisk Elektronisk	Leker	Tekstiler	Div
Konserveringsmidler	x	x						
Mikroplast	x	x						
Hormonforstyrende stoffer	x	x						
Siloksaner, D4, D5, D6 og M3T	x	x						
Konserveringsmiddel Phenoxyethanol								x
Parfymeallergener	x	x						
Triklorsan		x						
Flammehemmere					x	x	x	x
Formaldehyd og formaldehydfrigjørende stoffer	x	x						
Bisfenoler/Bisfenol-A			x		x	x		
PVC			x		x	x		x
PFAS			x		x		x	
Ftalater			x		x	x		
Matkontakt, samsvarserklæring, DoC			x					
Tre- og papirprodukter			x			x		x
CMR	x	x						
EDTA	x	x						
Palmeolje	x	x		x				
Mineraloljer og MOSH & MOAH		x	x					
Naturlig mica	x	x						
LAS	x	x						

3. Emballasje

KRAV

3.1 Bisfenoler/Bisfenol-A

Ingen emballasje skal inneholde Bisfenoler/Bisfenol-A.

3.2 Perfluorerte stoffer

Ingen emballasje skal inneholder perfluorerte stoffer. Relevant i alle fett-, smuss- og vann-avvisende produkter, f.eks. bakepapir, popcorn poser, tekstiler. NB! Forbudt i en rekke produkter. Innen 2020 skal ingen eksisterende produkter inneholde perfluorerte stoffer.

3.3 Ftalater

Tiltenkt bruk av ftalater er ikke tillatt i emballasje.

3.4 Matkontakt

Alle leverandører av matkontaktemballasje skal levere matkontaktsertifikater eller samsvarserklæringer på emballasje som er i kontakt med mat.

3.5 Plast

Bionedbrytbar/ industriell komposterbar plast er ikke tillatt. Gjelder for fpk og dpk. Ingen emballasje skal inneholde PVC og PVDC. Gjelder for fpk og dpk.

3.6 Metall

Materialtypene PVC og PVDC er ikke tillatt som forsegling/belegg i metallemballasje. Gjelder fpk.

3.7 Mineraloljer

Tiltenkt bruk av mineraloljer er ikke tillatt i emballasje til matprodukter.

3.8 PFAS

PFAS (per- og polyfluoroalkyl stoffer)* er ikke tillatt i emballasje. *Definisjon fra OECD: PFAS består av en helt (per) eller delvis (poly) fluorert karbonkjede forbundet til ulike funksjonsgrupper.

3.9 Naturlig mica

Naturlig mica (CI 77019) er ikke tillatt i emballasje.

FORVENTNINGER

3.10 All emballasje - OPPDATERT

Bruk plasttyper som enkelt kan resirkuleres og som kan lages av fornybare ressurser. Reduser unødvendig bruk av blandede materialer. Bruk monomaterialer som førstevalg eller designemballasje for å være enkelt å separere for resirkuleringsformål. Emballasjematerialer bør så langt som mulig være resirkulerbare. Gjelder fpk og dpk.

3.11 Fiberbasert emballasje

Sertifiseringer:

Ved bruk av fiberbasert emballasje (eks. papp, kartong og papir) skal Unil alltid etterspørre og tilstrebe å bruke emballasje som er sertifisert i henhold til FSC, PEFC eller Svanemerket der det er mulig. Retningslinjen gjelder både fpk og dpk.

Det oppfordres til bruk av resirkulert materiale. Også resirkulert materiale skal sertifiseres etter PEFC, FSC eller Svanemerket dersom mulig. Retningslinjen gjelder både fpk og dpk.

Blandingsmaterialer:

Unngå/reduser unødvendig bruk av blandingsmaterialer (for eksempel kun av estetiske årsaker, eller på produkter hvor det finnes bedre alternativer. Unntak: aseptiske kartonger. Gjelder fpk og dpk.

Blekemetoder må være TCF (Totally Chlorine Free) for "virgin" fiber og minst PCF (Processed Chlorine Free) for resirkulert masse. Blekemetoden ECF (Elementary Chlorine Free) kan bare aksepteres for fpk på produkter som er Svanemerket. Gjelder fpk og dpk.

Resirkulert materiale:

Bruk resirkulert materiale hvor det er mulig (i kontakt med mat, eller hvor det er risiko for kontakt med mat, skal "virgin" materiale benyttes eller en funksjonell barriere). Gjelder fpk og dpk.

3.12 Plast

Styren

Styren og tilhørende polymerer er ikke ønskelig i emballasje for direkte matkontakt.

Plasttyper:

Ved bruk av plast er HDPE, LDPE, PP og PET foretrukne plasttyper. Gjelder fpk og dpk.

Minimer bruken av "virgin" fossil plast dersom mulig, enten gjennom:

- a) bruk av resirkulert plast, eller
- b) bruk av plast som er laget av fornybare kilder

Gjelder fpk og dpk.

Fargepigmenter:

Unngå bruk av sterke fargepigmenter i plastemballasjen og benytt transparent plast, som førstevalg, hvor mulig. Gjelder fpk og dpk.

Bruk av fargepigmentet "carbon black" er ikke tillatt. Gjelder fpk og dpk.

Panteordning:

Nasjonale regler for bruk av panteordning er alltid gjeldene. Men for å bidra til å skape sirkulær emballasje, benytt gjerne panteordning på produkter (som ikke er lovpålagte), dersom mulig. Gjelder fpk.

3.13 Metall

Minimer bruken av metallbokser til fordel for aseptiske kartonger. Jobbe med å fase ut metall hermetikk fra vår produktportefølje med mer miljøvennlig emballasje. Mål å fase ut innen 2022. Gjelder fpk.

Unngå sammensatte materialer som for eksempel tinn -, aluminium - og jernblandinger. Sammensatte materialer gjør det vanskeligere å resirkulere emballasjen. Gjelder fpk.

3.14 Glass

Glass er et tungt materiale i transport, noe som påvirker klimafotavtrykket. Minimer tykkelsen på glasset hvor mulig. Gjelder for fpk.

Materialgjenvinning

Blandingsmaterialer er vanskelig å material gjenvinne. Unngå å blande porselen og keramikk med glass. Gjelder for fpk.

Transparent glass gir en mer ren fraksjon og er dermed enklere å materialgjenvinne til nytt glass. Dersom det er behov for UV-beskyttelse i emballasjen, kan mørkere farger benyttes. Minimer bruken av mørkfargede glass, og benytt transparent glass som første valg. Gjelder for fpk.

4. Dyrevelferd

KRAV

4.1 Lover og regler

Våre leverandører og produsenter skal følger nasjonale, og som et minimum EUs, dyrevelferdslovgivning, samt retningslinjer og bransjestandarder.

4.2 Slaktemetoder

Dyr skal alltid bedøves før avlivning.

4.3 Antibiotika

Antibiotika skal kun brukes til syke dyr ved behov. Bruker av antibiotika skal være foreskrevet og dokumentert av veterinær.

Antibiotika og hormonpreparater skal ikke brukes som vekstfremmer.

4.4 Ull

Ull skal ikke komme fra dyr som har vært utsatt for mulesing. Mulesing er kirurgisk fjerning av hudstykker rundt sauens haleparti for at huden skal bli rynkefri. Dette for at ikke urin og avføring skal lage rå lommer i valkene som fluene legger egg i.

4.5 Bruk av viltlevende dyr

Viltlevende dyr skal ikke fanges og benyttes i produksjon i forbindelse med innhøsting e.l. Eks. aper som høster kokosnøtter.

4.6 Kirurgiske inngrep

Kirurgiske inngrep av ikke-medisinske årsaker skal så langt som mulig unngås, f.eks. halekupering på gris.

Om det er medisinsk nødvendig skal inngrepet utføres av veterinær/medisinsk faglig personell, med forsvarlig bedøvelse og smertelindring.

4.7 Tvangsfôring

Tvangsfôring av dyr aksepteres ikke. Eksempelvis tvangsfôring av gås og and ved gåselever/andelever/foie gras produksjon.

4.8 Dyr som ikke kan føde naturlig

Produkter fra dyr der avl fører til fødselsvansker aksepteres ikke. F.eks. storferasen Belgisk blå.

4.9 Egg

Unil skal ikke selge konsumegg fra burhøns i egne merkevarer. Vi skal også fase ut bruken av egg fra burhøns som ingrediens i egne merkevarer, så lenge det er med på å styrke vår konkurransekraft. Vårt mål er å fase ut egg fra burhøns som ingrediens innen utgangen av 2025.

4.10 Dyreforsøk

Kosmetikk og rengjørings-husholdningsprodukter skal ikke ha vært testet på dyr.

4.11 Gjøkalvproduksjon

Råvarer fra gjøkalvproduksjon eller fra rasen Belgisk blå skal ikke benyttes.

FORVENTNING

4.12 Sporbarhet

Leverandører skal ha oversikt og kontroll over opprinnelsen til dyrene som benyttes i deres verdikjede.

4.13 Oppfølging og forbedring

Leverandører som handler i direkte kontakt med husdyrprodusenter skal ha effektive mekanismer for å følge opp, og kontinuerlig forbedre dyrehelse- og velferd i sine verdikjeder.

4.14 Oppfølging av underleverandører

Leverandører av produkter med animalske råvarer som hovedingrediens skal kommunisere og følge opp krav til dyrevelferd og antibiotika bruk hos sine underleverandører i hele sin

leverandørkjede. Dette gjelder også leverandører av produkter basert på ikke-animalske råvarer der det er kjent at dyr benyttes i produksjonen.

4.15 Miljøberikelse, plass

Miljøberiking og muligheter for naturlig adferd iht. artsspesifikke behov skal vektlegges.

4.16 Oppstalling av dyr

Bruk av fiksering og trang oppstalling med svært begrensede bevegelsesmuligheter skal minimeres